

Короленко В. Л.

кандидат педагогічних наук

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

м. Миколаїв, Україна

ОСОБЛИВОСТІ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Основою морального виховання є формування таких моральних якостей дошкільника, як: пошана до старших, дружні взаємини з однолітками, уміння відповідно реагувати на горе і радість інших людей, добиватися дієвого прояву гуманних відчуттів і стосунків, їх суспільної спрямованості, виховання відповідальності. Серед всього можна виділити два напрями: створення умов для практичного досвіду і формування правильних моральних оцінок дітей. В результаті такого морального виховання дитина реагує не тому, що намагається отримати схвалення дорослого, а тому, що вважає за необхідне дотримання норми поведінки, як важливого правила у стосунках між людьми. Становлення особистості дитини відбувається спочатку в сім'ї. Оскільки сім'я - це маленький колектив, заснований на принципах співпраці і взаємодопомоги, де діти вчаться мистецтву жити серед людей, любити їх, відчуваючи на собі і проявляючи до інших увагу і добре ставлення. Істотно впливає на виховання дітей внутрішні стосунки в сім'ї: рівність подружжя, організація родинного життя, стосунки між членами сім'ї, доброзичливість, взаємна пошана і турбота, атмосфера патріотизму, працьовитості, загальний порядок і родинні традиції, єдність вимог дорослих до дитини.

Моральне виховання дітей відбувається протягом всього життя, і визначальне значення в становленні моральності дитини має середовище, в якому вона розвивається і зростає. Типи поведінки, прийнятої в сім'ї, дуже

швидко засвоюється дітьми і сприймається ним, як правило, як загальноприйнята норма.

Існує декілька типів сімей і моделей родинних взаємин. Є неблагополучні сім'ї, неповні сім'ї. Часто в цих сім'ях створені несприятливі умови для розвитку дитини, її моральних якостей, і тому велику частину функцій виховання і навчання дітей в цій сім'ї бере на себе дошкільна виховна установа. Дитячий сад, замість сім'ї вирішує проблеми соціалізації підростаючої особистості. Сьогодні навіть повні, гармонійні організовані сім'ї, благополучні, з матеріальним достатком, не завжди можуть приділяти належний час своєї дитині. Для виховання в дитини моральних якостей, необхідно тісно працювати і співробітничати з сім'єю. Співпраця освітньої установи і сім'ї, одне з головних завдань соціалізації дитини в суспільстві. Необхідно створити такі умови, аби дитина могла самостійно сформуватись і мати уявлення про моральні якості (жадність, дружба, добро, зло, тощо). Головним помічником дитини у цьому процесі є дорослий, який конкретними прикладами своєї поведінки формує у дитини основні моральні норми поведінки. Батьки дошкільника повинні визначитися з об'єктами його відчуттів і зробити їх суспільно коштовними. Відчуття дозволяють людині випробувати задоволення після здійснення правильного вчинку або заставляють нас випробовувати розкаяння совісті, якщо етичні норми були порушені. Основа таких відчуттів закладається в дитинстві, і батьків повинні обговорювати з дітьми моральні питання. Добиватися формування чіткої системи цінностей, аби дитина розуміла, які вчинки негативні, а які позитивні. Ефективне моральне виховання неможливе без обговорення з дитиною моральних вчинків інших людей, персонажів художніх творів, схвалення її моральних вчинків.